

Til det Kongelige Landbruksdepartement

Høringsuttalelse på svar til framtidig organisering av laboratorietjenestene på matområdet m.m.

Når tilsynsdelen av næringsmiddeltilsynet går inn i det statlige Mattilsynet 01.01.2004 blir laboratoriene stående tilbake i kommunene. I denne sammenhengen er det viktig å se på hva som skal skje med laboratoriene på Helgeland

Høringsnotatet beskriver at laboratorietjenestene skal:

- Være markedsorientert
- Organiseres uavhengig av mattilsynet

I tillegg sier høringsnotatet at staten skal sikre god tilgang på laboratorietjenester i Norge.

Høringsnotatet som er utarbeidet er basert på rapporter fra Agenda Utredning og Utvikling AS. Vi mener at disse rapportene ikke er nyanserte nok når de tar for seg behovet for analysekapasitet i Norge. Nord-Norge med sine store avstander og ofte dårlige kommunikasjonsforhold, har andre behov enn tettbygde strøk på Østlandet.

Kommunene har et stort behov for å få utført analyser til kontroll av vannverkene. Dette er laboratorienes største oppgave i dag.

Det er flere problemstillinger man må ta for seg når det gjelder framtidig organisering av laboratorietjenestene:

- ✓ Høringsnotatet stadfester en overkapasitet på lab.tjenester i Norge. I en informasjon fra KS datert 26/3-03 går det fram at dette gjelder først og fremst kjemiske analyser. *Mikrobiologiske analyser* (som de 3 KNT laboratoriene på Helgeland har spesialisert seg på) er det mindre tilgang til, spesielt i distrikts Norge.
- ✓ På grunn av geografi og kommunikasjonsforhold mener vi det er behov for å opprettholde den lab. strukturen på Helgeland som vi har i dag. Mikrobiologiske analyser må analyseres innen en tidsfrist som det kan bli vanskelig å overholde dersom prøvene må sendes med post eller linjegods. Dagens laboratorier er bygd opp utfra analysebehov og kommunikasjonsforhold, og bør få fortsette drifta der de er.

- ✓ Laboratoriene har en viktig funksjon når det gjelder *lokal folkehelse*
  - Laboratoriene spiller en viktig rolle når det gjelder beredskap: Ved matforgiftning, mistanke om forurensning av vann eller mistanke om feil i produksjon ved en bedrift, kan prøver leveres raskt til et nærliggende laboratorium.
  - Privatpersoner kan komme å få levert for eksempel vannprøver. Terskelen for å levere prøver blir mye mindre når man kan komme innom og levere prøven og diskutere resultater av prøvene ved et lokalt laboratorium.
  - Det blir sannsynligvis enda vanskeligere for tilsynet å få bl.a private vannverk til å ta ut prøver når prøvene må sendes bort til et ”ukjent” laboratorium. Dette medfører en dårligere kontroll.
- ✓ De senere års storstilte satsing, med statens velsignelse, på lokal småskalamat har stor nytte av nærliggende analysekompetanse.
- ✓ Det nye mattilsynet er avhengig av tilsynsprøver for å utføre tilsyn. Mattilsynet skal påse at tilsynsobjektene har internkontroll hvor de bl.a. kan dokumentere at produktene de produserer og frambyr tilfredsstiller forskriftskravene.
- ✓ Kjøttkontrollen tar ut en rekke prøver som analyseres ved det lokale laboratoriet. Nærheten gjør at analyseresultatet foreligger raskere, og at slakteriet tidligere kan få ut kjøttråvarer som må holdes tilbake til man vet om alt er i orden.
- ✓ Dagens interkommunale laboratorier har fram til i dag utført analyser for kjøttkontrollen og tilsynet og fått inntekt gjennom dette. Disse analysene skal nå ut på anbud og vi mener at staten og det nye Mattilsynet må bruke lokale laboratorium til disse analysene slik at inspektørene ikke tvinges til å sende prøver bort og bruke unødvendig tid og penger på dette.
- ✓ Ansatte ved laboratoriene har en faglig kompetanse som ikke finnes andre steder i kommunene, og denne vil forsvinne dersom det lokale laboratoriet blir lagt ned. Kommunene må se mulighetene for i tillegg å kunne utnytte denne kompetansen til andre relevante oppgaver for eksempel innen miljørettet helsevern og rådgivning innen drift av vannverk.

Omstilling tar tid:

Aller de tre laboratoriene på Helgeland har i dag kommunal støtte og det kan ta 2 – 5 år før disse laboratoriene kan stå alene.

For å få tid til å utrede mulighetene fremover, er det viktig at kommunene går inn med garantier for drift i en periode.

Personalansvar:

Det er positivt at staten skal ta et vist ansvar i forhold til de laboratorieansatte i denne omstillingsprosessen. Konkret hva staten vil bidra med mangler og må det må komme frem tydelig i denne prosessen.

For de ansatte er det viktig å få klarlagt situasjonen etter 31.12.03. Ved omorganiseringen av laboratoriene: Hvem skal følge opp bl.a personalansvaret?

Dette skrevet er utarbeidet av de laboratorieansatte på Helgeland etter innspill på regional samling der deltakere fra kommunale næringsmiddeltilsyn, statens dyrehelsetilsyn og fiskeridirektoratets kontrollverk var samlet 27.-28.03.03 i Brønnøysund. Samtlige deltakere støtter vårt innspill:

NMT for Nord-Helgeland

Ellen Murbræck, teknisk leder mikr.lab
Hilde Myren, inspektør
Arnold Alterskjær, byveterinær
Line K. Lillerødvann, kvalitetsleder
Hege Granaas, inspektør
Karen Kristine Såtendal, avdelingsingeniør
Tone Merete Vårli, avdelingsingeniør
Bente F. Strand, laboratorieassistent/sekretær

NMT for Midt-Helgeland

Torkild Bjørlykke, inspektør
Solveig Freyja Fossheim, laboratorieleder
Anne Sofie Hatlinghus, kvalitetsleder
Gunhild Løvmo, laboratorieteknikker
Liv Kvalfors, laboratorieteknikker
Thor Johan Skaget, byveterinær

NMT for Sør-Helgeland

Reidun Nilsen, laboratoriesekretær
Unni Bratland, laboratorieleder
Asbjørg Heimstad, kvalitetsleder
Håvard Nilsen, kontrollteknikker
Per-Otto Iversen, kontrollteknikker
Tina Strand, tilsynsveterinær
Guttorm Moe, avdelings veterinær
Sissel Nøstvik, sekretær
Arne Mjøs, byveterinær

Statens dyrehelsetilsyn

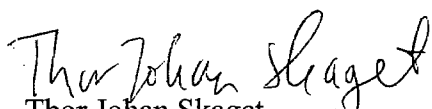
Aslak Hagland, distriktsveterinær
Knut Waaler, distriktsveterinær
Petter Rønning, distriktsveterinær
Halvor Nordstoga, distriktsveterinær
Berit Gjerstad, distriktsveterinær
Erik Jørgensen, distriktsveterinær
Merete Alstad, distriktsveterinær
Hege Osen Reinfjell, distriktsveterinær
Lene Borgan, distriktsveterinær
Gro V. Birkeland, fylkesveterinær
Knut Meisfjord, sekretær
Sverre Seierstad, distriktsveterinær
Jørgen Borgan, seksjonsleder

Fiskeridirektoratets kontrollverk

Oddmund Emilsen, inspektør

Denne høringsuttalelsen ble også godkjent av styret for NMT for Midt-Helgeland i møte den 04.04.03.

På vegne av de tre næringsmiddeltilsynene på Helgeland

Thor Johan Skaget
Byveterinær